

Hugo

Hugo

Joost van de Goor

Joost van de Goor (Tilburg, 1956) heeft na zijn compositiestudie aan het conservatorium enkele tientallen muziekstukken geschreven die in binnen- en buitenland zijn uitgevoerd. In 2010 verlegt hij zijn aandacht naar de literatuur en twee jaar later debuteert hij met *Jasper. Hugo* (2014) is zijn tweede roman.

Schrijver: Joost van de Goor
Coverontwerp: Joost van de Goor
Website: www.joostvandegoor.nl

ISBN: 9789402124705

© Joost van de Goor, 2014

Versie: 1.0

Proloog

Misschien heeft elk mens wel eens verzucht dat het leven, ondanks al onze inspanningen, nooit de vervulling bereikt die het – zo geloven we – zou kunnen hebben en eigenlijk ook zou moeten hebben. In ieder van ons leeft een utopisch beeld dat een staat van volkomen geluk weergeeft. Vaak is het niet meer dan een woordloos vermoeden, soms een visioen, of een dagdroom. We streven naar iets beters of iets mooiers, een ander leven, een geliefde, een wereld zonder geweld, een adembenemend kunstwerk. Het is de aard van de mens. Hij wil iets, hij wil in dat *iets* geloven en hij zal er altijd naar blijven zoeken. Indien nodig zal hij het zelf creëren. En als dat doel vervaagt, of uit beeld verdwijnt, slaat de verwarring toe.

Hugo is onlangs eenenvijftig geworden en stelt zichzelf pijnlijke vragen over de levensfase waarin hij is aangekomen. Aan de oppervlakte is er niets veranderd. Vrienden en kennissen zien hem nog steeds als een creatief zakenman, een zondagskind, een geluksvogel. Hijzelf heeft echter het gevoel dat de ziel uit zijn bestaan is weggeslopen. De wereld heeft in zijn ogen haar glans verloren. In de loop der jaren, terwijl zijn leven rustig verder rolde, heeft het weidse landschap van zijn jeugd zich veranderd in een onbeweeglijke constructie waarin hij zich een gevangene waant. Het voortschrijden van de tijd is inmiddels alleen nog zichtbaar in de slijtage van dat bouwwerk. Soms vraagt Hugo zich af waar het fout is gegaan. Hij heeft op een zeker moment zijn ogen even dichtgedaan en nu hij ze weer opent is hij al bijna een oude man en is de terugweg afgesloten. Negen of tien jaar geleden heeft hij ook zo'n ervaring gehad. Ook toen knaagde die onvrede in zijn onderbuik en vond hij dat er iets drastisch moest gebeuren. Niet lang daarna is zijn zoon Lucas geboren. En nu, na weer een ogenblik van onoplettendheid, is hij plotseling een vijftiger. Deze gedachte

vervult hem met een trage paniek. Die komt vooral opzetten als hij thuis in zijn werkkamer zit, door het raam naar buiten tuurt en de stille naaldbomen ziet die het huis als een leger schildwachten omsluiten. Soms gaan zijn mijmeringen gepaard met gedachten over de naderende dood. Die gedachten jaagt hij altijd snel weg zonder dat hij zich daarna beter voelt. Er rest dan alleen nog verdoving.

Met zijn vrouw Yvonne spreekt hij niet over zijn sombere gevoelens. Wel maakt hij regelmatig ruzie met haar over de kleine en middelgrote dingen die in hun leven passeren en waarin hij, zonder het te beseffen, symptomen van het verval ziet. Die onenigheden kunnen te maken hebben met de opvoeding van Lucas, of met een vakantiebestemming. Zelfs een gedragen onderbroek op de badkamervloer kan een conflict veroorzaken. Hij wil Yvonne niet als schuldige aanwijzen maar betrapt zichzelf er regelmatig op dat hij dit toch doet. Op die momenten lijkt het alsof er zich in zijn hoofd een strijd tussen verschillende waarheden afspeelt die stevast uitmondt in een rechte lijnige kijk op de werkelijkheid: zijn huwelijk inspireert hem niet meer, hij moet zijn hart weer gaan volgen. Zo denkt Hugo, omdat hij zo wil denken. Vanuit zijn verduisterde kelders komen onrustige driften naar boven, en een behoefte om te ontsnappen aan de opmars van de tijd. Hij probeert zichzelf een waterdicht verhaal te vertellen dat zijn twijfels wegneemt en waarmee hij verder kan.

De strijd die Hugo voert, en de gevoelens waar hij mee worstelt zijn geenszins uniek in de tijd waarin dit verhaal zich afspeelt: het begin van de eenentwintigste eeuw. Onze held leeft in een welvarende wereld. Nog niet eerder was de mensheid, althans een deel daarvan, zo extreem rijk. Onder die omstandigheden komt er een merkwaardige handicap van Homo Sapiens aan het licht. Hij, de denkende mens is geëvolueerd tot een diersoort die zich aan de meest

uiteenlopende situaties kan aanpassen. Oprukkende vijanden versterken zijn vermogen tot overleven, schaarste maakt hem inventief en zorgt ervoor dat hij zijn mogelijkheden goed en snel onderzoekt en de juiste weg voorwaarts kiest. Met overvloed kan hij minder goed omgaan. Als hij op een middag een overhemd wil gaan kopen, voldoende geld op zak heeft en in het winkelcentrum wordt geconfronteerd met ontelbare opties raakt hij het spoor bijster en zal zijn eventuele aankoop hem waarschijnlijk niet echt, in elk geval niet lang bevredigen omdat hij niet zeker weet of er nog iets beters voorhanden was.

Hugo is niet op zoek naar kleding maar naar geluk, maar verder is zijn situatie hetzelfde. Hij leeft in luxe, geniet aanzien, is gezond en welvarend. Het helpt hem allemaal niet. Hij wordt ouder en het angstzweet breekt hem uit. Nerveus vraagt hij zich af of hij het beste deel van zijn leven inmiddels achter zich heeft en of hem nu alleen nog aftakeling wacht, en uiteindelijk de dood.

In zulke tijden is een mens ontvankelijk voor een warm en helder zonlicht dat door het wolkendek breekt en de schaduwen laat verdwijnen. Zo vergaat het ook Hugo. Het warme zonlicht verschijnt, het is een vrouw, en Hugo valt voor haar.

Zondagochtend

Die ochtend werd Hugo weer veel te vroeg wakker. Hij draaide zijn hoofd opzij en zag aan de oplichtende cijfers op het nachtkastje dat het zeven minuten voor halfzes was. Het ruisen van Yvonne's ademhaling golfde door de slaapkamer. Hugo wist dat ze met hoog opgetrokken knieën op haar zij lag en het dekbed vlak onder haar kin met beide vuisten vasthield. Hij wist ook dat ze – als hij heel stil zou opstaan – nog een paar uur zou doorslapen. Op de tast zocht hij zijn pantoffels en haalde hij zijn kamerjas van de haak. Hij duwde de deur langzaam open en sloop de gang in, waar hij zijn oor kort tegen de slaapkamerdeur van Lucas legde om daarna met voorzichtige stappen in het donkere trapgat af te dalen.

In de keuken bleef Hugo een paar tellen stilstaan om zijn ogen te laten wennen aan het licht van de halogeenspots boven het aanrecht. Hij stopte een nieuw pakje melk in de koffiemachine en drukte op de cappuccinoknop. Zijn gedachten waren doordrenkt met het gesprek van de vorige avond, met de woorden die waren gezegd en de blikken die hij en Yvonne elkaar hadden toegezonden. Er kroop een zware vermoeidheid vanuit zijn benen omhoog. Het geluid van heet water borrelde door de nachtelijke stilte waarmee het huis nog was gevuld.

Hugo verwijderde een speelgoedauto van het kookeiland en ging met zijn volle koffiebeker aan de keukentafel zitten. In de fruitschaal, tussen de appels lag een beige envelop die langs de randen met goudkleurige lijnen was gedecoreerd. Pas nadat hij de met vulpen geschreven brief tevoorschijn had gehaald dacht Hugo aan zijn leesbril. Hij zuchtte en kwam weer omhoog. Na een poosje door de keuken te hebben gedwaald vond hij hem op de servieskast bij het raam, onder een tijdschrift. Gisteravond laat, toen hij zijn bril ook kwijt was, had Yvonne hem gevraagd hoeveel maanden hij nog nodig dacht te hebben om aan dat ding te wennen en

er een vaste plek voor uit te kiezen. In haar wijd geopende ogen waren de smeulende resten van hun ruzie nog zichtbaar geweest.

Hugo ging weer zitten. Hij had de brief de afgelopen week al een paar keer gelezen en liet zijn blik nu vluchtig over het krullerige handschrift gaan. Het was niet de eerste keer dat zijn vader hem en Yvonne uitnodigde om op een zondagmiddag kennis te komen maken met een vrouw. Ook was het inmiddels de gewoonte dat pa zijn nieuwste vriendin – *Vera* heette ze deze keer – meteen daarna voor een romantische vakantie meenam naar zijn tweede huis in Toscane. Het was wel opmerkelijk dat hij haar zijn *verloofde* noemde. En wat de brief ergerlijk maakte was de ondertekening: *Een opgewekte groet, Pieter.*

Twee maanden geleden hadden ze elkaar voor het laatst ontmoet. Hugo had bij de parfumerie van de Bijenkorf in Amsterdam een valentijnscadeau voor Yvonne uitgezocht en wilde dat juist bij de kassa gaan afrekenen toen hij zijn vader plotseling in de ogen keek. Ze wachtten allebei een paar seconden af. Pieter droeg een lichtbruine suède jas en een bijpassende, iets donkerdere broek. Zijn schoenen glansden. Na een verkennende begroeting, waarin ze niet verder kwamen dan enkele opmerkingen over hoe goed ze eruit zagen, liepen ze samen naar buiten waar de vader ongevraagd mededeelde dat hij geen tijd had om gezellig te babbelen. Hugo knikte. Ze spraken af dat ze elkaar binnenkort weer eens zouden opzoeken.

‘Goed je te zien, jongen. Tot gauw.’

‘Tot ziens, pa.’

‘Noem me maar gewoon *Pieter*,’ riep zijn vader nog terwijl hij zich lachend omdraaide en wegliep. Hij stak het Damrak over en verdween in een van de stegen.

Hugo was negen jaar oud toen zijn vader hem voor het eerst vroeg om *Pieter* te zeggen. Zijn moeder was net overleden en het huis was gevuld met een onbegrijpelijke afwezigheid. Een week na de begrafenis, nadat ze weer een hele dag doelloos om elkaar heen hadden gedrenteld, en weinig hadden gezegd, vond Pieter dat zijn zoon maar weer eens naar school moest gaan.

‘Dat is echt het beste voor je, jongen,’ zei hij. ‘Je moet je vriendjes weer eens zien, dan heb je wat afleiding.’

Toen Hugo de volgende dag uitgeput thuiskwam stond zijn vader in de keuken spaghetti te koken. Hij droeg het gebloemde schort van zijn overleden vrouw om zijn kleren te beschermen. Een kort ogenblik meende Hugo dat zijn moeder weer terug was. Hij bleef verbijsterd in de deuropening staan, ging vervolgens zonder iets te zeggen aan tafel zitten en probeerde zo lang mogelijk te blijven geloven dat ze echt weer bij het fornuis stond, tot de werkelijkheid opnieuw toesloeg. Tijdens het eten, nadat hij een paar vragen over de schooldag had gesteld deelde de vader glunderend mede dat zijn zoon hem voortaan *Pieter* mocht noemen. Later die avond had Hugo op de rand van zijn bed zitten huilen. Hij had zich voorgenomen dat hij zijn vader de rest van zijn leven *pa* zou blijven noemen.

Terwijl hij de brief opvouwde realiseerde Hugo zich dat *pa* zijn vriendinnen altijd in een handgeschreven brief introduceerde, alsof hij het blijde nieuws daarmee een sfeer van tijdloosheid wilde meegeven. Deze keer was Vera de vondst van zijn leven. Later die zondag zouden Hugo en Yvonne deze vrouw als een nieuw familielid begroeten en misschien zou ze aan het einde van de lente alweer verdwenen zijn. Hij legde de envelop terug op de fruitschaal, kwam omhoog om nog een kop cappuccino te maken en staarde – terwijl de koffiemachine pruttelde – door het raam naar buiten, waar het vroege voorjaarslicht boven de haag uit

kwam en op het gazon neerstreek. De bomen langs de oprijlaan waren nu nog zwarte silhouetten. Het was bijna halfzeven. Hij nam een slok koffie, pakte zijn telefoon van tafel en bladerde door zijn lange lijst e-mails tot hij het meest recente bericht van zijn vader vond.

Dag Hugo,

Natuurlijk ben je welkom in mijn huis als ik in Italië ben. Graag zelfs, dan kun je de planten water geven en de inbrekers weggagen. Laten we de details aanstaande zondag doornemen, als je kennis komt maken met Vera. Wij vertrekken maandag vroeg in de ochtend, dus je moet maar gelijk hier blijven. Komt Yvonne ook mee?

Groet, Pieter

De e-mail was eergisteren binnengekomen, kort nadat Hugo een bericht aan zijn vader had gestuurd waarin hij hem had gefeliciteerd met zijn verloving en had uitgelegd dat het erg druk was op kantoor en dat hij een plek nodig had waar hij zich kon terugtrekken om in alle rust te werken aan een rapport voor zijn medeaandeelhouders. Hugo had gevraagd of hij, als Pieter en Vera in Toscane waren, van het huis aan de Herengracht gebruik kon maken. Het zou hem goed uitkomen als hij daar dan ook kon slapen.

Dat idee had hij toen nog niet met Yvonne besproken. Pas gisteravond, nadat Lucas naar bed was gegaan en ze samen op de bank zaten, had hij haar verteld over zijn plan om de komende drie weken op het huis van zijn vader te gaan passen.

‘Hoezo “op-het-huis-passen?”’, had ze gevraagd.

‘Nou gewoon...’

‘Op het huis aan de Herengracht?’ Ze had haar best gedaan om zoveel mogelijk ontsteltenis in haar stem te leggen en was wat verder van hem af gaan zitten.

Hugo begon de vaatwasser uit te ruimen en probeerde terug te halen wat hij de vorige avond tegen zijn vrouw had gezegd. Hij had ruimte nodig om na te denken en tot zichzelf te komen; de laatste tijd was hij erg gespannen geweest en de afzondering zou hem goed doen; misschien zou Yvonne het ook wel prettig vinden om een tijdje alleen thuis te zijn. Teveel redenen in een te korte tijd, bedacht hij terwijl hij het bestek in de la uitsorteerde.

Ze had gezwegen. Een week eerder hadden ze ook al een lang gesprek gehad en toen had Yvonne aan het einde van de avond geconcludeerd dat er nu wel genoeg gepraat was en dat er maar eens iets moest gebeuren. Ze wist niet of ze nog langer getrouwd kon zijn met een man die twijfelde of hij haar nog wel wilde. Gisteravond hing Hugo’s mededeling over zijn plan voor de komende weken minutenlang als een onbeantwoorde vraag in de lucht. Uiteindelijk keek Yvonne hem met wijd geopende ogen aan.

‘Waarom ben jij opeens zo dik met je vader?’ snerpte ze.

‘Ik ben verdomme helemaal niet dik met mijn vader.’ Hij had meteen spijt van zijn stemverheffing. ‘Het is alleen... ik heb gewoon wat tijd voor mezelf nodig.’

‘Nou, dan ga je toch lekker je gang?’ had ze geroepen.

Hugo leunde met zijn achterwerk tegen het aanrechtblad en staarde door de openstaande deur naar de zithoek in de woonkamer. Het gesprek van gisteravond dreef in flarden voorbij. Hij was regelmatig de weg kwijtgeraakt in zijn eigen betoog. Op een zeker moment had hij beweerd dat hij vertrok om haar een dienst te bewijzen. Even later had hij dit weer teruggenomen. Soms had hij minutenlang zitten wachten tot ze weer iets zou zeggen. Hij had zelfs even op het punt gestaan zijn jas aan te trekken en weg te gaan. Aan het einde van de avond hadden ze allebei uitgeput naast elkaar gezeten.

Hugo had een tijdschrift doorgebladerd en af en toe opzij gegluurd. De hand op haar dijbeen had ze onmiddellijk opgepakt en aan hem teruggegeven. Even later was ze naar bed gegaan. Hij had nog een glas whisky gedronken en was daarna ook naar boven geschuifeld. Vlak voordat hij in bed ging liggen had hij zich afgevraagd of ze wel echt sliep of slechts deed alsof.

Na zijn vijfde rondje om het kookeiland bedacht Hugo dat hij maar beter wat kon gaan sporten. Hij liep de gang in, sloop de trap op en ging zachtjes de fitnesskamer binnen waar hij een korte broek en een T-shirt uit de kast haalde en een van de hometrainers aanzette. Op het scherm selecteerde hij een rit van vijfenveertig minuten door bergachtig terrein. Hij ging op het zadel zitten en zette de trappers in beweging. Tijdens de eerste meters, terwijl hij zijn snelheid geleidelijk opvoerde kwam uit zijn geheugen een helder beeld van Angela omhoog. Hugo herinnerde zich zijn eerste ontmoeting met haar, een jaar geleden, de dag na Pasen.

Terwijl Angela de gordijnen dichttrok en een condoom uit een glazen schaal pakte legde Hugo het geld op het nachtkastje. Hij kleedde zich uit, ging naakt op bed liggen en vroeg of ze haar kanten onderjurkje op wilde tillen zodat hij haar billen kon zien. Ze giechelde en draaide een paar rondjes om haar as. Daarna kwam ze op hem zitten, met haar rug naar hem toe, haar gestrekte armen rustend op zijn bovenbenen. Het licht in de kamer was zacht rood. Uit de draagbare cd-speler op de vensterbank kwam dromerige synthesizermuziek.

Tijdens de beklimming van de tweede heuvel van het traject voelde Hugo zweetdruppels langs zijn ogen naar beneden glijden. Zijn beenspieren deden al pijn. Op het scherm verscheen een knipperende rode pijl waarmee de computer hem vertelde dat hij te langzaam reed. Hij zette kracht bij, boog zich meer voorover en trapte hijgend verder

tot hij de volgende top had bereikt en weer een paar minuten bergafwaarts mocht fietsen.

In de muur die zijn leven omsloot stond een raam open. Daarachter zat Angela op een barkruk, achter glas, in een kleine kamer in het centrum van Amsterdam. In de dagen na de eerste ontmoeting mijmerde Hugo vaak over haar, ook als hij overdag met een collega zat te praten of als Lucas 's avonds over zijn schooldag vertelde. Bij elke passerende gedachte waar zij in voorkwam werd zijn lichaam warm en zijn geest gewillig.

Hugo zette aan voor de laatste kilometers. Hij kende alle programma's van de hometrainer en hij wist dat het stijgende tracé naar de finish zwaar was. Zonder van het zadel omhoog te komen perste hij alle kracht die hij in zijn lichaam had via zijn benen naar de trappers. Zijn mond hing open. Een zweetdruppel raakte het puntje van zijn tong.

Toen hij de fitnesskamer verliet en een douche wilde gaan nemen waaide er een gedachte door zijn hoofd, een ongewenste fantasie waarin hij Yvonne over Angela vertelde. Even kwam het hem voor dat het gisteravond ook werkelijk zo was gegaan, dat ze echt had geluisterd naar de beschrijving van de blonde vrouw in Amsterdam die hij vorig jaar maandenlang had betaald voor het gebruik van haar lichaam. Haastig legde hij uit dat hij niet anders kon, dat hij Yvonne niet wilde kwetsen maar dat hij meer vrijheid nodig had. Hij huiverde bij de gedachte dat hij zijn mond niet zou kunnen houden en dit vandaag echt tegen haar zou gaan zeggen. Als ze zijn plannen voor de komende tijd zou kennen zou de woede uit haar ogen spatten. Ze zou meteen vertrekken en niet meer terugkomen. Als een plas water op los zand zakte het tafereel weg uit zijn bewustzijn. Die gedachte was er nooit geweest.

Er hing een geruststellende warmte in de badkamer. Hugo draaide de douchekraan open, trok zijn sportkleden uit en bekeek zichzelf in de spiegel. Hij drukte beide ellebogen

strak tegen zijn lichaam om de vetophoping rond zijn middel te camoufleren. Met ingetrokken buik en opgeheven borstkas maakte hij, als een agent die het verkeer regelt, een plechtige uitwaaierende beweging met beide armen; eerst een horizontale lijn makend, en vervolgens – terwijl hij op zijn tenen ging staan – langzaam verder naar boven reikend tot zijn handen het plafond bijna raakten. Toen hij zuchtend naar beneden kwam floepten zijn vetrollen weer naar buiten. Hij draaide een kwartslag, duwde zijn zitvlak naar achteren en bekeek de ronding van zijn billen. Nadat hij ook zijn haarlijn had geïnspecteerd stapte hij onder de douche. In honderden fijne straaltjes masseerde het warme water zijn lichaam. Zijn lid kwam, alsof het op dit moment had gewacht, in een kloppende beweging omhoog. Hugo trok de huid zo ver mogelijk naar achteren en dacht aan Angela. Ze stond vlak voor hem, draaide lachend om haar as en tilde daarbij haar onderjurk regelmatig op. Hij volgde het ritme van haar heupbeweging. Met een ingehouden kreun kwam hij klaar, zijn schouders hoog opgetrokken, zijn knieën gebogen. Het zaad werd meteen door het douchewater weggespoeld. Hugo liet zijn geslacht los, ging rechtop staan, zeepte zich in en liet zich met zijn ogen dicht en zijn handen in zijn nek minutenlang schoon regenen.

Tijdens het afdrogen schatte hij dat het ongeveer halfacht was. Yvonne sliep nog. Over een uur zou ze opstaan. In gedachten zag hij haar een beschuit met hagelslag maken, vervolgens haar bord naar haar vaste plek aan de keukentafel brengen, de zaterdagkrant klaarleggen en dan pas de fluitketel op het vuur zetten. Na al die jaren kon hij het nog steeds niet nalaten haar af en toe uit te leggen dat dit geen efficiënte volgorde was. Ze zou tussen het aanrecht en het kookeiland geduldig wachten tot ze het water kon opgieten. Over de ruzie van gisteravond zou ze niet meer beginnen en hij, Hugo, zou het er ook niet meer over hebben. Terwijl hij de ceintuur van zijn badjas dichtknoopte ging hij de trap af en

slofte hij naar de keuken waar Lucas in zijn pyjama, met een slaperige blik in zijn ogen een speelgoedauto langs de rand van het aanrecht duwde.

‘Hé jongen, ben je al wakker?’ Hugo streelde zijn zoon door de haren. ‘Heb je lekker geslapen?’

Lucas knikte zonder op te kijken.

‘Dan zal ik eens een boterham voor je gaan smeren.’ Hij pakte een half brood en een pot pindakaas uit het keukenkastje. Fluitend liep hij naar de koelkast om de boter en de melk te halen. ‘Heb je mama boven nog gezien?’

‘Nee.’ De auto was bij de citruspers aangekomen en maakte rechtsomkeer.

‘Schenk je zelf even je melk in?’ Hugo sneed de boterham in vier driehoeken en zette het bord op tafel. ‘Lucas? Kom je?’

De jongen ging op zijn vaste plek zitten, begon met zijn rechterhand te eten en liet de auto met zijn linkerhand tussen het pak melk en het glas achteruit inparkeren.

‘Wat heb je allemaal gedroomd, jongen?’ vroeg Hugo terwijl hij ook ging zitten.

Lucas staarde door het plafond heen. ‘Ik zat in een brandweerauto,’ mummelde hij.

‘Oh? Spannend.’

‘Ja, want die kon vliegen,’ juichte Lucas.

Hugo glimlachte en hoorde zijn zoon vertellen dat er een huis in brand stond en dat hij naar de wolken was gevlogen om het te laten regenen.

‘En ging het vuur toen uit?’

Lucas stopte met kauwen en liet zijn ogen door de keuken gaan. ‘Ik denk het wel.’

‘Dat is een mooie droom,’ zei Hugo. Hij stond langzaam op, drukte zijn handen tegen zijn onderrug en dacht na. ‘Oh ja, Luuk, luister eens...’

Nadat Hugo weer was gaan zitten keek Lucas hem aan.

‘Papa gaat vanavond weer op reis.’

‘Voor het kantoor?’

‘Ja, voor het kantoor.’ Hij zag zijn zoon knikken en weer naar zijn auto kijken. ‘Ik breng een cadeautje voor je mee, oké?’

De jongen knikte opnieuw, glimlachte en imiteerde met zijn stem het geluid van piepende autobanden.

‘Als je zo direct naar boven gaat, zul je dan stil zijn? Mama slaapt nog.’

‘Ja, papa.’

Yvonne en Hugo hadden de hoop op een kind al opgegeven toen zij op haar eenenveertigste toch nog zwanger werd. De eerste dagen nadat ze de test hadden gedaan hadden ze stil en behoedzaam om elkaar heen geleefd, niet wetend wat ze ervan vonden en wat de ander ervan vond. Hugo was een keer ’s nachts uit bed gegaan en had op de gang een levensechte wieg gezien. Nadat hij zijn ogen even dicht had geknepen, en opnieuw had gekeken, was het beeld weer verdwenen. Op een zaterdagochtend was hij de badkamer binnengekomen toen Yvonne naakt voor de spiegel aan haar buik stond te voelen. Ze had hem hulpeloos aangekeken en hij had haar minutenlang omhelst. Diezelfde dag nog hadden ze samen een boek over zwangerschap gekocht. Toen hij Lucas acht maanden later in zijn armen gedrukt kreeg en de zachte babyhuid voelde was hij in tranen uitgebarsten.

Hugo ging in de woonkamer op de bank zitten, zette de tv aan en drukte een paar keer met zijn duim op de programmatoetsen. Hij belandde in een discussie. Tegen een sober decor met een afbeelding van een kruis tegen een half bewolkte lucht zaten vier mensen over euthanasie te praten. Een oudere vrouw vertelde langzaam, bijna fluisterend hoe ze tot God had gebeden dat haar zieke echtgenoot haar niet zou vragen hem te helpen een eind aan zijn leven te maken. De interviewster knikte begrijpend. Toen Lucas met een half

glas melk in de hand in de deuropening verscheen schakelde Hugo door naar een andere zender. Een jonge vrouw in een strakke witte broek was bang om door te lekken, had van alles geprobeerd en kreeg van een vriendin een nieuw type inlegkruisje aangereikt. Probleem, oplossing, bereidheid tot kopen..., dertig seconden, dacht Hugo. Hij zapte verder.

‘Hé, een film met cowboys en indianen, Luuk. Hij is net begonnen. Wil je die zien?’

‘Ja.’ De jongen kwam naast hem zitten.

‘Ga maar lekker kijken. Ik ben zo terug, oké?’

Hugo stond op, wandelde via de keuken naar de hal, luisterde even aan de trap en ging zijn werkkamer binnen. Op zijn bureau lag een stapel foto’s van een gekoeld blikje frisdrank en drie conceptversies van een begroting voor een dagbladcampagne. Hij verzamelde de papieren en borg ze op in de stalen boekenkast. Uit een van de lades haalde hij van onder een berg enveloppen een dik schrift tevoorschijn: het dagboek dat hij vorig jaar had bijgehouden en waarin hij verslag had gedaan van zijn ontmoetingen met Angela. Hij legde het op het bureaublad en liet zich in zijn zwartleren stoel vallen. Achter het hoge raam, dat van de vloer tot aan het plafond reikte, lag het pas gemaakte gazon kalm in het vroege ochtendlicht alsof het geduldig op een grootse gebeurtenis wachtte.

Het geluid van de televisie kwam gedempt en vervormd door de muur. Een pistoolschot werd gevolgd door een hoge gil van een vrouw en het gehinnik van paarden. Hugo ging bij het raam staan en liet zijn ogen via de tuin, door het gietijzeren hek naar de zoom van het dennenbos dwalen. Vandaag zouden ze niet gaan wandelen. Hij hoefde Lucas niet te vragen of hij oud brood voor de eendjes wilde meenemen. Aan het eind van de middag zou hij niet met Yvonne op de bank gaan zitten om een glas wijn te drinken. Ze zouden straks samen naar het feestje van zijn vader gaan, en vanavond zou Yvonne zonder hem thuiskomen. Hij zag

zichzelf al met zijn reistas in de hal staan, dralend en in zichzelf pratend, in een ongemakkelijke poging haar blik te mijden. Het zou een moeilijke dag worden. Hij wist niet wat hij nog tegen haar kon zeggen. Zelfs een glimlach leek niet meer mogelijk. Vandaag zou ze hem waarschijnlijk zoveel mogelijk negeren.

De bomen stonden stil in het ijle voorjaarslicht. Onder het wolkendek verplaatste een vlucht eenden zich langs de rand van het bos om kort daarna uit beeld te verdwijnen. Hugo draaide zich om. In de werkkamer leek de lucht gestold tot een massieve glazen kubus waaruit niets kon ontsnappen, waarin de planten binnenkort fossielen zouden worden en waarin zelfs de bacteriën zouden afsterven. De bureaulades waren afgesloten en tegen de muur bij de deur stond zijn aktetas klaar. Morgen zou hij Angela na een lange tijd weer zien. De komende drie weken zou hij haar elke dag bezoeken. Hij wilde zijn hand door haar haren laten glijden en hij verlangde naar haar gewelfde buikje en de geur van haar blonde haren. In zijn fantasie zag hij zichzelf met haar door de straten van Amsterdam wandelen, elkaars hand vasthoudend, doelloos en tevreden, in de zekerheid dat ze elkaar niet meer zouden loslaten. Hij opende het dagboek en begon de eerste bladzijden te lezen.

Een jaar geleden – begin april, in de namiddag van de dag na Pasen – was Hugo op bezoek bij zijn vader. Hij was al bijna drie maanden niet meer in zijn ouderlijk huis geweest. Een zeurend schuldgevoel had hem naar de Herengracht gedreven. Vader en zoon zaten anderhalf uur tegenover elkaar en spraken over de toestand van de economie, de actuele politiek, het tegenvallende weer tijdens het afgelopen paasweekend en het enorme chocolade-ei dat Pieter afgelopen zaterdag voor Lucas had laten bezorgen. Rond vijf uur vertrok Hugo weer, opgelucht, met de bedoeling rechtstreeks naar huis te gaan.

Het was ongewoon stil in de binnenstad toen hij naar de parkeergarage aan de Nieuwezijds Voorburgwal wandelde. Er hing een dichte motregen in de lucht. Hugo hield van dit nevelige weer, van die ultrafijne waterdruppels die niet vielen maar zweefden en die de stad in een dromerige sluier hulden. In de Lijnbaanssteeg, bij de ingang van de Oude Nieuwstraat bleef hij stilstaan om te kijken naar de diffuse rode lichten die aan beide kanten aan de muren hingen. Het schouwspel deed hem denken aan een geheime gang die naar een onderaards gebied leidde. Het leek op een grot waarvan de vochtige wanden in een robijnrood schijnsel fonkelden. Hugo zag schimmen bewegen, mannen die in het schaarse namiddaglicht slechts silhouetten waren en die traag als kerkbezoekers langs de gevels liepen, op zoek naar verlossing.

Een paar minuten later was Hugo een van die mannen. Hij wist niet waarom hij zojuist die eerste stap had gezet en dacht daar ook niet over na toen hij in het midden van de smalle straat tussen de grauwe panden en de rode lichten wandelde. Achter het eerste raam aan de linkerkant zat ze op een barkruk, in een blauw onderjurkje, benen over elkaar gevouwen, haar bovenlichaam recht en trots. Ze glimlachte naar hem. Op de vensterbank stond een bordje met haar naam: Angela. Terwijl hij zo langzaam mogelijk verder wandelde staaarde hij onafgebroken naar haar kortgeknipte vlasblonde kapsel en haar waterblauwe ogen.

Verderop in de straat waren de meeste gordijnen dicht. Daarachter werden diensten verleend en lusten uitgeleefd. Hugo loerde even naar een jong roodharig meisje dat onwennig achter haar raam stond en zwaaide weifelend naar een stevige negerin in een okergele body. Aan het eind van de straat draaide hij om en slenterde hij terug om Angela nog een keer te bekijken.

Haar glimlach was warm en gul als de zon. Achter haar lag een lege kamer op de volgende klant te wachten. Het bed

stond in een schemerig licht tegen een met schrootjes betimmerde muur. Hugo keerde zich half van haar af en deed alsof hij met zijn telefoon bezig was, wetend dat haar ogen in zijn rug priemden. In de seconden die volgden werd er in zijn hoofd een beslissing genomen die hij niet als de zijne ervoer maar waar hij geen weerstand aan kon bieden. Hij keek over zijn schouder naar haar blote benen. Een voet danste ritmisch op en neer. Daarna draaide Hugo zich naar haar toe en ging hij – hulpeloos en afwachtend – vlak voor haar staan. Ze hield haar hoofd een beetje schuin en maakte een gebaar in de richting van de voordeur. Toen hij daarheen begon te lopen stond ze onmiddellijk op om open te doen, waarbij ze haar opgekropen jurkje achteloos over haar billen trok.

Een halfuur later wandelde Hugo weer naar zijn auto. De motregen zweefde door de lucht en landde koel op zijn wangen. In zijn hoofd dreven vormloze gevoelens en herinneringen rond. Hij reed de parkeergarage uit en stuurde de auto gedachteloos over de spiegellende straten naar de rand van de stad. Op de snelweg, met de skyline van Amsterdam in de binnenspiegel kwam de tegenwoordige tijd terug en vervaagde het beeld van Angela's naakte lichaam. Het natte asfalt gleed onder hem door.

Met twee vingers streekte Hugo het matzwarte bureaublad. Hij stopte het dagboek in zijn aktetas en ging daarmee terug naar de woonkamer, waar Lucas op het randje van de bank televisie zat te kijken.

'Is het spannend, Luuk?'

De jongen knikte zonder zijn blik van de tv af te wenden en zonder aandacht te schenken aan zijn vader die in een stoel ging zitten, het schrift weer uit zijn tas haalde en verder las in het verhaal dat zich vorig jaar had afgespeeld.

In de dagen na zijn eerste bezoek aan Angela dacht Hugo veel na. Hij beseftte onmiddellijk dat het niet bij die ene keer

zou blijven. Binnenkort zou hij weer voor haar raam staan. Ze zou hem binnenlaten, hij zou haar betalen, ze zouden naakt op bed gaan liggen en hij zou haar opnieuw neuken. Hugo was een hoerenloper geworden en het verwonderde hem dat hij zo snel aan die nieuwe status gewend was geraakt. Verontrust was hij niet. Hij vroeg zich alleen af of hij dit altijd al in zich had gehad, of dat er een vloedgolf door zijn geest was geraasd waardoor alles van vorm was veranderd, zelfs de herinnering aan wie hij ooit was. Nadat hij de kamer van Angela de eerste keer had verlaten was hij een droomachtig landschap binnengetroten, met warme kleuren en verre horizonten. De vertrouwde voorwerpen, de gewone dingen om hem heen waren volgepropt met gevoel. De wereld glansde. Hugo beseftte dat hij een geheim had, dat zijn veilige en geordende leven door deze onverwachte ontwikkeling uiteindelijk kon instorten als Yvonne hem zou ontmaskeren, maar die angst was zoet en het gevaar begerlijk.

In de weken die volgden ging hij regelmatig terug naar de Oude Nieuwstraat, meestal aan het eind van de middag, na zijn werk. Hij bracht dan een uur, soms anderhalf uur met Angela door. Na de seks praatten ze altijd nog een tijdje over de dingen die zich in hun levens afspeelden. Hugo vertelde over zijn bedrijf en zijn gezin. De zomer kwam dichterbij en hij vertelde dat hij met vrouw en kind naar het tweede huis van zijn vader in Toscane zou gaan. Hij genoot als Angela hem met haar azuurblauwe ogen aankeek en het deed hem goed als hij merkte dat ze aandachtig naar hem luisterde. Soms onderbrak hij zijn verhaal om haar een knuffel te geven waarna ze hem een weldadige glimlach teruggaf.

Op een donderdagmiddag – aan het eind van de maand juni, een paar dagen voordat hij op vakantie zou gaan – stond hij zich in het rode kamertje aan te kleden. De gordijnen waren nog dicht. Angela kwam vlak voor hem staan en hielp hem met het dichtknopen van zijn overhemd.

‘Ik vind je een aardige man,’ zei ze zacht. ‘Aardig en gevoelig.’ Ze gaf hem een tongzoen, streelde zijn hoofd en zijn oor en gaf hem nog een tongzoen. ‘Dit doe ik normaal niet met klanten hoor,’ fluisterde ze.

Toen hij die avond met Yvonne en Lucas in de keuken zat te eten zweefde Angela door zijn bewustzijn. De volgende morgen onder de douche trok hij zich af met haar lichaam in zijn gedachten. Op kantoor vocht hij de hele ochtend tegen de aandrang om al zijn afspraken af te zeggen en naar haar toe te gaan. ‘s Middags, tijdens een bespreking met een klant kwam het idee in hem op om een andere plek in de stad te zoeken waar hij Angela voortaan zou kunnen ontmoeten. Hij stelde zich een luxe hotelkamer voor, met een groot bed waarop ze hele middagen konden vrijen en praten. Onderweg naar huis nam hij het besluit om meteen na de vakantie op onderzoek uit te gaan. Twee dagen later vertrok hij met Yvonne en Lucas naar Italië. In het vliegtuig, terwijl hij peinzend uit het raam staarde vroeg hij zich af hoe hij die drie lange weken door moest komen.

‘Goedemorgen.’ Yvonne kwam om vijf over halfnegen in haar roze gewatteerde peignoir de keuken binnen en gaf Hugo een zoen, waarbij ze hem een kort oogcontact toestond. ‘Goed geslapen?’

‘Ja, best wel,’ loog hij. ‘En jij?’

‘Hmm.’ Ze liep naar de kast om de hagelslag en een rol beschuit te pakken. Hugo haalde de botervloot uit de koelkast en zette die voor haar op tafel. Haar gezicht onthulde geen gedachten.

‘We kunnen het rustig aan doen,’ zei hij. ‘Het is nog vroeg.’

‘Heeft Luuk gegeten?’

‘Ja,’ zei Hugo. Vanuit de woonkamer klonk het geluid van pistolen en dravende paarden. Yvonne liep erheen om Lucas een zoen te geven en kwam meteen weer terug. Ze zette haar ontbijt op tafel, legde de krant van zaterdag ernaast en kwam

naar het aanrecht om de fluitketel met water te vullen. Hugo stond tegen de muur haar bewegingen te volgen.

‘Hoe laat worden we precies verwacht?’ vroeg ze.

‘In de loop van de middag of zo.’ Hij ging aan tafel zitten en wierp een blik op de krant. Yvonne blies een haarlok uit haar gezicht.

‘Oké,’ zuchtte ze.

‘Je hebt er geen zin in hè?’

‘Hmm.’

‘Als we er eenmaal zijn vind je het vast wel gezellig.’

‘Komt Diederik ook?’ vroeg ze, naar haar pantoffels starend.

‘Ik weet niet of hij al terug in Nederland is. Ik hoop het.’

‘Hij zal zijn nieuwe stiefmoeder ook wel willen ontmoeten,’ zei ze.

Lucas kwam binnen en vroeg of hij een koekje mocht. Zonder te antwoorden nam Yvonne de koektrommel uit de kast.

‘Ga jij je zo direct aankleden, Luuk?’ vroeg ze. ‘Je gaat vanmiddag met tante Mieke en oom Jan naar de dierentuin, weet je nog wel?’ Lucas knikte en rende terug naar de woonkamer.

Nadat ze het theewater had opgegoten kwam Yvonne tegenover Hugo aan de keukentafel zitten. Hij schoof het eerste katern van de krant naar haar toe en begon zelf het sportkatern door te bladeren. Tijdens het omslaan van een pagina keek hij op en zag hij dat ze ook naar hem keek. Ze gingen allebei verder met lezen. Hugo staaarde naar een foto van een juichende hockeyster met op de achtergrond een op het gras zittende doelvrouw. Hij dacht aan de lach van Angela, die ze hem altijd toezond als hij zich in haar roodverlichte kamer uitkleedde en zij bij het fonteintje met een washandje op hem stond te wachten.

‘Zal ik Luuk straks wegbrengen?’ vroeg Yvonne zonder op te kijken.

‘Ja, graag, als je dat wilt doen...’

‘Dan kun jij ondertussen je spullen inpakken.’

Tijdens de tweede helft van Hugo's voorlaatste jaar op het atheneum was Yvonne een nieuw gezicht op school. Ze was een jaar ouder dan hij, was in de kerstvakantie met haar ouders naar Amsterdam verhuisd en moest haar examenjaar op deze vreemde school afmaken. Tijdens de pauzes wandelde ze altijd met klasgenotes in de lengterichting van het schoolplein heen en weer. Hugo stond meestal met een paar jongens tegen de blinde muur van de aula, vlak naast de overdekte fietsenstalling waarin ze zich soms terugtrokken om snel een paar trekjes van een sigaret te nemen of door een seksboekje te bladeren. Als het gesprek over meisjes ging zochten zijn ogen naar Yvonne. Hij sprak niet over haar omdat hij vermoedde dat zijn vrienden haar te degelijk vonden, en ook omdat hij hun aandacht niet op haar durfde te richten. Hij wilde haar voor zichzelf houden.

's Avonds in bed verscheen ze opnieuw in zijn gedachten en zag hij zichzelf met haar over het trottoir lopen, hand in hand, op weg naar haar huis en naar haar slaapkamer. Hij zag haar zittend op bed de knoopjes van haar blouse losmaken. Het was alsof hij haar lachende gezicht werkelijk kon aanraken, alsof hij haar lippen echt zag glimmen. Meestal kwam Hugo klaar voordat hij haar helemaal had kunnen uitkleden.

In de maand mei werd er een feest gegeven om het vijfenzeventigjarig bestaan van de school te vieren. Hugo had 's ochtends aan het hockeytoernooi meegedaan en was na de lunch naar het aangrenzende grasveld gegaan waar een popgroep van oud-leerlingen optrad. Nadat hij een tijdje tevergeefs in de menigte naar zijn vrienden had gezocht zag hij Yvonne. Ze stond aan de rand van het veld met zijn leraar Nederlands te praten. Na een korte aarzeling ging hij naar hen toe met het voorwendsel dat hij een dringende vraag

over zijn boekenlijst had. Hij knikte verlegen naar Yvonne en hoorde haar tegen de leraar vertellen dat ze geschiedenis ging studeren en later lerares wilde worden. Terwijl Hugo het geluid van haar stem in zich opnam en de snelle bewegingen van haar lippen observeerde drong het tot hem door dat ze de school al snel weer zou verlaten en dat hij haar misschien nooit meer terug zou zien. Nadat de leraar zich had geëxcuseerd viel het gesprek stil en keken ze samen naar het podium. Hugo schudde zijn hoofd op het ritme van de muziek en probeerde te bedenken wat hij tegen haar kon zeggen. Het was alsof dit zijn laatste kans was. Als hij haar nu zomaar liet weglopen zou ze voor altijd uit zijn wereld verdwijnen en zou hij de rest van zijn leven vergeefs naar haar zoeken.

‘Heb je zin om met mij naar de film te gaan?’ vroeg hij. Hij voelde het warme zweet uit de poriën van zijn voorhoofd komen. Haar verbouwereerde blik veranderde langzaam in een glimlach. Twee dagen later zaten ze naast elkaar in een donkere bioscoopzaal.

De volgende maanden ging alles snel. Yvonne's ouders kochten voor haar een klein appartement in Buitenveldert. Aanvankelijk was Hugo alleen in de weekends daar maar de weerzin om op zondagavond terug te gaan naar zijn vader groeide met de week. Begin november vroeg Yvonne of hij bij haar wilde intrekken. Een week later stond er op zaterdagochtend om acht uur een kleine verhuishwagen voor het pand aan de Herengracht.

Het was halfelf en Yvonne was zojuist met Lucas vertrokken. Bij het afscheid had Hugo zijn zoon bij de schouders vastgepakt en nog een keer uitgelegd dat hij de komende tijd niet thuis zou zijn omdat hij voor zijn werk op reis moest. De jongen had geluisterd en daarna gevraagd of papa naar het buitenland ging.